

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28.11.1996, sp. zn. 4 To 862/96, ECLI:CZ:KSCB:1996:4.TO.862.1996.1

Číslo: 55/1997

Právní věta: Znalecký posudek, který znalec vypracoval na žádost některé strany ve smyslu ustanovení § 89 odst. 2 tr. ř., lze přečíst podle § 211 odst. 4 tr. ř., jen pokud byl znalec před podáním posudku poučen některým orgánem činným v trestním řízení podle § 106 tr. ř. Jestliže se tak do hlavního líčení nestalo a soud má záměr provést důkaz takovým posudkem jako důkazem znaleckým, musí nejprve znalce poučit podle § 106 tr. ř. a pak jej k posudku vyslechnout podle § 108 tr. ř. Je-li pro rozhodnutí soudu o tomto postupu nutné takový posudek v hlavním líčení přečíst, nakládá s ním soud jako s důkazem listinným.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 28.11.1996

Spisová značka: 4 To 862/96

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důkaz znalecký

Předpisy: 141/1961 Sb. § 89 odst. 2

§ 106

§ 108

§ 211 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 55

Znalecký posudek, který znalec vypracoval na žádost některé strany ve smyslu ustanovení § 89 odst. 2 tr. ř., lze přečíst podle § 211 odst. 4 tr. ř., jen pokud byl znalec před podáním posudku poučen některým orgánem činným v trestním řízení podle § 106 tr. ř. Jestliže se tak do hlavního líčení nestalo a soud má záměr provést důkaz takovým posudkem jako důkazem znaleckým, musí nejprve znalce poučit podle § 106 tr. ř. a pak jej k posudku vyslechnout podle § 108 tr. ř. Je-li pro rozhodnutí soudu o tomto postupu nutné takový posudek v hlavním líčení přečíst, nakládá s ním soud jako s důkazem listinným.

(Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 11. 1996 sp. zn. [4 To 862/96](#))

K odvolání obžalovaného zrušil Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudek Okresního soudu v

Prachaticích ze dne 16. 10. 1996 sp. zn. 4 T 66/96 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Prachaticích ze dne 16. 10. 1996 sp. zn. 4 T 66/96 byl obžalovaný M. V uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody na 18 měsíců, jehož výkon mu byl podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let, a k trestu zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na 3 roky.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. bylo obžalovanému uloženo za povinnost zaplatit na náhradě škody poškozeným J. N. částku 8910 Kč, M. N. částku 4575 Kč, M. Š. částku 4086 Kč a Vojenské zdravotní pojišťovně České Budějovice částku 9274 Kč.

Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byli poškození J. N., M. N. a M. Š. odkázáni se zbytky nároků na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle zjištění okresního soudu spáchal obžalovaný citovaný trestný čin tím, že dne 18. 6. 1995 kolem 17.00 hod. na silnici II. třídy v úseku Vadkov, jako řidič osobního automobilu tov. zn. Škoda 105 L, SPZ STC 41-73, po projetí mírnější pravotočivé zatáčky z důvodu jízdy smykem napříč vozovkou narazil v protisměru vlevo zadní částí řízeného vozidla v místě levého zadního kola do levé přední části protijedoucího automobilu při pravé krajnici ve směru své jízdy a způsobil tím závažná zranění posádky vozidla zn. Škoda 100, jehož řidič J. N. utrpěl vykloubení levého kyčelního kloubu se zlomením kloubní jamky v místě vykloubení, zlomeninu pravé kosti holení, nalomení česky levého kolenního kloubu, četné tržné ranky na dolních končetinách s četnými oděrkami kůže těla a pooperační ochrnutí nervů levé dolní končetiny s dosud trvajícím léčením, spolujezdkyně nezl. M. N. utrpěla zlomeninu čelní kosti vpravo, zhmoždění mozku a jeho otok, tržně zhmožděnou ránu na čele vpravo a při okraji pravého křídla nosního, tedy poškození důležitého orgánu. Spolujezdkyně M. Š., sedící se zraněným dítětem na zadním sedadle utrpěla zhmoždění hlavy, zhmoždění pravé krajiny bederní, zhmoždění obou kloubů holeních a bérců a pórůrazovou blokádu krční páteře s léčením v trvání do 6. 8. 1995.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání obžalovaný. Zdůraznil, že napadený rozsudek považuje za nesprávný ve všech výrocích. Soudu prvního stupně vytknul, že provedené důkazy hodnotil v rozporu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř., nepostupoval v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. a nerespektoval základní zásadu trestního řízení „in dubio pro reo“. Podle názoru odvolatele se soud v rozporu s citovanými ustanoveními trestního řádu nevypořádává se znaleckým posudkem znalce Ing. M. U., který si nechal zpracovat právě odvolatel a předložil jej jako důkaz. Z tohoto posudku se podává, že především ohledání místa dopravní nehody bylo provedeno způsobem, který znemožňuje učinit jednoznačný závěr o tom, kde došlo ke střetu obou vozidel, a to jak z hlediska příčného, tak podélného. Z ohledání místa dopravní nehody se nepodává lokalizace stopy, která je v legendě fotodokumentace popsána „zviditelněná smyková stopa levého kola Š 105“.

Podle závěru znalce nelze s výjimkou jejího směru z dokumentace přesněji definovat její polohu. V posudku se znalec také zabývá tím, proč považuje boční smyk za vyloučený, když zanechané a zjištěné stopy považuje za stopy nikoli smykové, ale brzdné. Odvolatel se proto domnívá, že se soud prvního stupně dostatečně nevypořádal se závěry tohoto posudku a vycházel pouze z důkazů, které byly opatřeny již v přípravném řízení. Také jeho závěr o určitém znehodnocení stop čelního skla vozidla Š 100 nenachází oporu v provedeném dokazování, když z protokolu o ohledání místa dopravní nehody se podává, že vzhledem k použití vapexu byla tato stopa znehodnocena před příjezdem policie. O tom, jakým způsobem byla znehodnocena, se v protokolu o ohledání místa

dopravní nehody nehovoří, bližší podrobnosti nejsou, a proto je obžalovaný toho názoru, že závěr znalce Ing. J. P., který soud bezvýhradně přijímá, o tom, že došlo k znehodnocení pouze pro účely fotodokumentace, je spekulativní a nemá oporu v provedených důkazech. Za této důkazní situace není závěr soudu o vině obžalovaného dostatečně odůvodněn. Stojí zde proti sobě dva znalecké posudky z oboru silniční dopravy, jejichž závěry si naprosto odporují. Za této situace měl soud vynést buď rozsudek zprošťující, anebo měl rozpor řešit zadáním revizního posudku znaleckému ústavu.

Krajský soud by proto měl napadený rozsudek zrušit a sám rozhodnout tak, že se obžalovaný zprošťuje obžaloby, nebo by měl po zrušení napadeného rozsudku vrátit věc soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Z podnětu tohoto odvolání přezkoumal krajský soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. napadený rozsudek i řízení jemu předcházející a dospěl k těmto závěrům:

Není sporu o tom, že soud prvního stupně v dosavadním řízení usiloval o náležité objasnění věci a s tímto cílem provedl řadu důkazů. Vyslechl obžalovaného, vyslechl svědka - poškozeného J. N., znalce Ing. J. P. se souhlasem stran přečetl listinné důkazy, a to protokol o nehodě v silničním provozu, protokol o lékařském vyšetření ke zkoušce na alkohol v krvi a lékařské zprávy, provedl důkaz fotodokumentací a plánkem místa nehody, se souhlasem stran přečetl znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, znalce MUDr. V. S. a doplněk znaleckého posudku Ing. J. P. a přečetl také znalecký posudek znalce Ing. M. U. Přes toto konstatování a výčet provedených důkazů nelze mít za to, že by dokazování bylo úplné a bezvadné a skýtalo tak základ pro zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí (§ 2 odst. 5 tr. ř.).

Zásadní procesní vadou, které se soud prvního stupně dopustil, bylo přečtení znaleckého posudku znalce Ing. M. U. podle § 21 1 odst. 4 tr. ř. Nehledě na to, že k takovému postupu neměl okresní soud souhlas stran (alespoň takový souhlas není v protokolu o hlavním líčení ze dne 1C. 10. 1996

uveden), je třeba zdůraznit, že čtení obhajobou předloženého znaleckého posudku popsáním způsobem je vyloučeno. Za znalecký posudek v tomto slova smyslu, který pak lze číst za splnění dalších podmínek podle § 21 1 odst. 4 tr. ř., lze podle trestního řádu považovat pouze takový posudek, jenž byl vypracován a podán znalcem či znalci přibranými podle příslušného ustanovení trestního řádu nebo, jde-li o posudek znalce vypracovaný na žádost některé strany ve smyslu ustanovení § 89 odst. 2 tr. ř., jen když byl znalec před podáním posudku poučen některým orgánem činným v trestním řízení podle § 106 tr. ř. Znalecký posudek opatřený jiným způsobem je důkazem listinným a jako takový má být čten podle § 213 odst. 1 tr. ř. Slouží tak jako podklad k úvaze, zda bude třeba s ohledem na požadavky objasnění věci nutné vyslechnout jeho zpracovatele jako znalce postupem podle § 106 věta druhá tr. ř. (poučení) a § 108 tr. ř., nebo bude možno stranou předložený znalecký posudek odmítnout jako nadbytečný. Provedený jako důkaz listinný nemůže sloužit jako podklad k objasnění skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, ve smyslu § 105 odst. 1 tr. ř.

Toto konstatování ve svém důsledku znamená, že uvedený znalecký posudek, nebyl-li proveden v souladu s trestním řádem, není zatím znaleckým důkazem použitelným pro potřeby trestního řízení. Již vzhledem k této skutečnosti je zřejmé, že vedle vadného řízení byl vadným i napadený rozsudek, neboť soud prvního stupně v rámci odůvodnění hodnotil zatím nepoužitelný důkaz.

Naznačená vada pak ve svém důsledku vedla k závěru o neúplnosti dokazování. Vzhledem k obhajobě obžalovaného, který stručně řečeno odmítá nést vinu na posuzované dopravní nehodě a poukazuje prostřednictvím svého obhájce na nedostatek použitelných stop na místě této nehody, pro které podle jeho názoru nelze průběh sledovaného děje jednoznačně objasnit, měl soud využít všech dostupných a pro objasnění věcí významných důkazů, aby mohl učinit spolehlivé a důvodně

nezpochybnitelné skutkové závěry a na jejich základě závěry právní. Tím, že řádně neprovedl důkaz předložený obhajobou a nevyslechl podrobně znalce Ing. M. U. (a v návaznosti na to ani nemohl podrobně vyslechnout znalce Ing. J. P.), se zbavil možnosti dostát ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř.

Za tohoto stavu věci je třeba označit napadený rozsudek za rozhodnutí předčasné, nemající zatím dostatečnou oporu v důkazním řízení.

Odvolací soud proto podle § 258 odst. I písm. a), b), c) tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. ř. věc vrátil soudu prvního stupně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto rozhodnutí učinil se zřetelem k ustanovení § 2b3 odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání, neboť bylo zřejmé, že zjištěné vady nelze odstranit ve veřejném zasedání.

V dalším řízení musí soud prvního stupně provést řádné a úplné dokazování. Musí tedy zákonným způsobem provést důkaz znaleckým posudkem předloženým obhajobou, musí vyslechnout k věci znalce Ing. M. U. a též znalce Ing. J. P. (nejvhodnější se jeví výslech znalců v témže hlavním líčení tak, aby měli možnost vzájemně se ke své argumentaci a ke svým závěrům vyjádřit). Je dále nutné vyslechnout policisty, kteří prováděli ohledání místa dopravní nehody, a to především k zjištěným stopám a jejich případnému znehodnocení (v tomto směru je třeba poukázat na zásadu bezprostřednosti a ústnosti v konkrétních souvislostech především znamenající, že objasnění na značených otázkách je třeba řešit na základě důkazu nejbližšího zjišťovaným skutečností, kterým mohou být výpovědi policistů provádějících ohledání). Nelze pochopitelně vyloučit, že v průběhu dalšího řízení vyvstane potřeba provedení důkazů dalších, v tomto rozhodnutí výslovně neuvedených (v úvahu by mohl přicházet např. revizní znalecký posudek k posudkům znalců Ing. M. U. a Ing. J. P.). Pak bude na soudu prvního stupně, aby i takové důkazy provedl. Provedené důkazy musí okresní soud hodnotit důsledně v mezích ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. tak, aby mohl učinit skutkové závěry ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. Teprve na tomto základě může učinit správná skutková zjištění a jim odpovídající závěry právní.